

Ny læreruddannelse i dansk som andetsprog for voksne indvandrere

Peter Villads Vedel

Cand. phil. i dansk
Pædagogisk konsulent, Folkeoplysningsafdelingen,
Undervisningsministeriet.

Undervisningsminister Ole Vig Jensen har besluttet, at der med start i 1998 skal etableres en ny uddannelse for lærere, der skal undervise voksne indvandrere i dansk sprog og kultur- og samfundsforhold. Uddannelsen skal have omfang af et studenterårsværk med praktikforløb og afsluttende evaluering og vil blive udbudt under lov om åben uddannelse.

Den ny uddannelse skal afløse det nuværende 150 timers kursus, som kræves ved ansættelse af lærerne i amtskommunerne. Udbyderne af lærerkurserne i dag er voksenpædagogiske centre og amtskommunerne.

Anbefalingerne

I januar 1995 nedsatte Undervisningsministeriet, Folkeoplysningsafdelingen

en arbejdsgruppe, der skulle vurdere læreruddannelsen. Arbejdsgruppen skulle beskrive relevante lærerkvalifikationer og evaluere det eksisterende grundkursus på 150 timer, samt pege på eventuelle behov for at ændre kursets indhold og omfang. Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra Amtsrådsforeningen, LVU, Dansk Flygtningehjælp, Rådet for de etniske minoriteter, Dansk Folkeoplysnings Samråd og særligt udpegede fagfolk fra området.

Arbejdsgruppen har peget på et behov for en væsentlig styrkelse af læreruddannelsen og har foreslået en opbygning bestående af følgende fire moduler:

1. Sprogbeskrivelse

Der skal arbejdes med bl.a. dansk sprogopbygning og sprogbrug, al-

men lingvistik inden for systemlingvistik (tekst, diskurs, syntaks, morfologi, fonologi), pragmatik, sprogtypologi og norm og acceptabilitet.

2. Sprogtilegnelse

Der skal her arbejdes bl.a. med teorier om andet-, fremmed- og førstesprogstilegnelse, og med intersproget som specifikt system, samt med alfabetiseringsteorier.

3. Kultur og samfund

De studerende skal bl.a. arbejde med kulturbegrebet, identitetsdannelse, herunder sprogets rolle som identitetsskabende faktor, kulturmøde og interkulturel kommunikation.

4. Indvandrerlæreruddannelsens pædagogiske aspekter

Der skal her arbejdes med didaktik, bla. teorier om fremmed- og andetsprogspædagogik, undervisningsmetoder og -materialer, undervisningsdifferentiering, deltagernes forudsætninger, indlæringsteori, lærerrolle mv.

Arbejdsgruppen anbefalede, at praktik indgår i uddannelsen og at uddannelsen afsluttes med en evaluering efter 13-skalaen. Uddannelse i alfabetiseringsundervisning skal indgå i den ny læreruddannelse og afløse det nuværende obligatoriske 44 timers supple-

rende kursus, som kræves for at undervise i alfabetisering. Arbejdsgruppens anbefalinger blev tiltrådt af undervisningsminister Ole Vig Jensen ved årsskiftet 96/97. I løbet af efteråret 1997 skal det besluttes, hvilke institutioner, som skal godkendes som udbydere af den ny uddannelse. Det forventes at der vil blive godkendt ca. 4-5 institutioner, som skal findes blandt lærerseminarier, universiteter og Danmarks Lærerhøjskole.

Perspektivet for dansk som andetsprog for voksne indvandrere

Med denne nye læreruddannelse er der tale om et paradigmeskift fra „kursus“ til „uddannelse“. Denne ændring må vurderes som et vigtigt kvalitetsløft og en professionalisering af området, og den rummer flere vigtige perspektiver. Med den ny uddannelse er der nu beskrevet nye standarder for kvalifikationer for lærere, der skal undervise i dansk som andetsprog. Lærerne skal have solide sprog- og kulturpædagogiske kvalifikationer før de kan godkendes til at undervise i dansk som andetsprog for voksne indvandrere. Med skiftet fra kursus til uddannelse vil læreruddannelsen i dansk som andetsprog få en ny placering på egentlige uddannelsesinstitutioner for en bredere kreds af studerende. En vigtig udviklingstrategi er at få opbygget fag- og uddannelsesmiljøer for fagområdet dansk som andetsprog.